

ANU NOUSIAINEN

JOS ANNELI AUER ON **SYYLLINEN** MIEHENSÄ KUOLEMAAN, HÄNTÄ VOI ODOTTAA ELINKAUTINEN VANKEUS. JOS ANNELI AUER ON **SYYTÖN**, KUKAAN EI ENÄÄ TIEDÄ, MITÄ TÄSTÄ KAIKESTA TULISI AJATELLA.

Sosiaalipsykologi Jukka S. Lahti surmattiin kotonaan Ulvilassa viisi ja puoli vuotta sitten. Lahden leski Anneli Auer on ollut vangittuna yhteensä jo kahden ja puolen vuoden ajan, mutta tapaus on yhä selvittämättä. Kuolema Ulvilassa on suomalaisen rikoshistorian mysteeri.

SYYLLINEN:
Käräjäoikeus tuomitsi
Anneli Auerin elinkautiseen
vankeuteen 2010.

SYYTÖN:
Hovioikeus vapautti
Anneli Auerin syytteistä
vuonna 2011.

SYYTÖN:
Omakotitalossa
Ulvilassa asui
onnellinen perhe.

SYYLLINEN:
Omakotitalossa
asuneessa perheessä
oli suuria ongelmia.

Marraskuun viimeinen päivä vuonna 2006 ei ollut mikään suuri uutispäivä. Jätelötehtaalla Turengissa sattui pieni ammoniakki-isku, ja kolmesta murhasta tuomittu elinkautisvanki jäi kiinni Helsingissä karattuaan työsiirtolasta.

Vasta se, mitä tapahtuisi seuraavana yönä ja sen jälkeisinä viikkoina – kuukausina, vuosina – jättäisi päivän suomalaiseseen rikoshistoriaan.

Marraskuun loppu oli ollut lauha. Vihmoi vettä, tuuli kävi lounaasta, ja merelle annettiin kovan tuulen varoitus.

Maa oli lumeton ja märkä. Lämpötila pysyi plussan puolella vielä illallakin, kun Luvata Oy:n henkilöstön kehittämispäällikkö **Jukka S. Lahti** kello 21:n jälkeen lähti ajamaan Turusta pohjoiseen. Matkaa Huittisten kautta kotiin Ulvilaan oli 158 kilometriä. Lahti ehti sinne parissa tunnissa.

Hän oli pukeutunut tummaan pikkutakkiin ja siihen sopiviin housuihin – näin hänen vaimonsa myöhemmin arveli, kun poliisi otti asian esille. Lahti tapasi pukeutua huolellisesti. Hän huolehti ulkonäöstään ja leikkautti tummat, lyhyet hiuksensa parturissa kerran kuussa. Lahdella oli erikoiset kasvopiirteet, jotka jäivät helposti mieleen: kulmikas, voimakas leuka, epäsuomalaisen paksut huulet, tuuheat kulmat.

Hän oli 51-vuotias ja menestynyt elämässään.

Koulutukseltaan hän oli sosiaalipsykologi ja yhteiskuntatieteiden maisteri. Aiemmin hänellä oli ollut oma konsulttiryitys. Hän oli myynyt yrityksille koulutusta ja yritysvalmennusta.

Lahti oli aktiivinen ihminen. 1990-luvun puolivälissä hän oli ollut perustamassa Suomen sosiaalipsykologien yhdistystä, ja Raisiossa hän oli johtanut yrittäjien yhdistystä.

Neljä vuotta sitten Lahti oli siirtynyt töihin Luvata Oy:hyn eli entiseen Outokumpu Copper Productsiin Poriin. Perhe oli muuttanut Raisiosta Kokemäenjoen varrelle Ulvilaan.

Viime aikoina töissä oli ollut raskasta. Luvata oli irtisanonut yli 150 työntekijää. Henkilöstön kehittämispäällikkönä Lahti joutui kohtaamaan irtisanotut ja laatimaan tukipaketit. Potkut saaneiden kohtalo vaivasi hänen mieltään.

Joku irtisanotuista oli ilmeisesti uhkaillutkin Lahtea. Mutta hän ei vaikuttanut olevan siitä erityisen huolissaan.

Tänä marraskuisena päivänä Jukka Lahti oli lähtenyt kotoa Turkuun aamukuudelta. Työvoimatoimiston seminaari oli kesätynyt koko päivän. Tauon aikana Lahti oli poikennut sisarensa luona. Hän oli todennut langolleen tyytyväisenä, että seuraavana päivänä saisi taas syödä lihaa – Lahden perheessä oli

muulloin kasvissyöjiä paitsi joulukuussa.

Turun työvoimatoimisto oli Lahdelle tuttu. Hän oli työskennellyt siellä 1990-luvulla. Juuri siellä hän oli tutustunut nykyiseen puolisoonsa.

Lahti oli vetänyt akateemisten työttömien ryhmää vuonna 1996, kun siihen oli liittynyt 31-vuotias vastavalmistunut kauppatieteiden maisteri ja viiden laudaturin ylioppilas. Lahti oli naimisissa, lapseton ja kymmenen vuotta naista vanhempi.

Naisen nimi oli **Anneli Auer**. Pian hän sai työpaikan samasta työvoimatoimistosta Lahden kanssa. He alkoivat tapailla, vaikka Lahti oli naimisissa ja Auer avoliitossa.

Auer tuli raskaaksi, Lahti erosi, ja he menivät naimisiin. Kolme seuraavaa lasta syntyivät kahden kolmen vuoden välein.

Ulvilassa heillä oli omakotitalo: viisi huonetta ja keittiö, sauna ja autotalli. Se oli hyvin tavallinen talo hyvin tavallisella suomalaisella pientaloalueella.

Ympäriällä levittäytyi pientalojen peitto: punatiiltä, puuverhoilua, valkoiseksi maalattuja ikkunanpieliä. Keskenkasvuisia puita, pensasaitoja, nurmikkoa, terasseilla tutut rujot muovituolit.

Lahti oli alkanut katsella uutta työpaikkaa Turusta ja myös pääkaupunkiseudulta ja hakenutkin. Perheessä oli varauduttu taas muuttamaan.

Kello oli yksitoista illalla, kun Jukka Lahti

käänsi Opel Zafira -merkkisen autonsa Tähtisentielle, ajoi sen punatiilillä verhoillun omakotitalonsa pihaan ja sammutti moottorin.

Oli torstain ja perjantain välinen yö, pimeää ja märkää. Ulvila alkoi olla jo yöpuulla.

Perheen kolme vanhinta lasta olivat nukumassa, kun Jukka Lahti avasi ulkooven. Jos Lahti teki kuten yleensä töistä tullessaan, hän jätti puhelimensa lipaston päälle eteisaulaan ja sammutti sen yöksi.

Hänellä oli kaksi matkapuhelinta: työpuhelimena Nokia sekä omassa käytössä halvempi Ericsson. Muita kännyköitä perheessä ei ollut.

Kolme vanhinta lasta olivat 9-, 7- ja 4-vuotiaita. He olivat menneet nukkumaan vähän yhdeksän jälkeen. Ilta oli ollut mukava, oli saatu pelata uudella Pleikkarilla. Sitten oli pesty hampaat ja menty omiin sänkyihin.

Kaksi lastenhuonetta sijaitsivat vierekkäin vastapäätä ulko-ovea. Vanhimmalla tyttärellä oli oma huone, kolme nuorinta jakoivat toisen lastenhuoneen. Sen ovesa odotti joulukalenteri. Aamulla joku saisi avata ensimmäisen luukuun.

Neljäs lapsi, kaksivuotias, ei ollut vielä omassa sängyssään. Hän makasi hereillä äitinsä kanssa. Vanhempien sänky sijaitsi olohuoneen takana takkahuoneessa pihan puolella. Kolmatta makuu-

huonetta käytettiin Jukka Lahden työhuoneena.

Takkahuone oli niin pieni, että parisänky oli pitänyt työntää seinän viereen. Se oli kapea, vain 125 senttiä. Punaiset lakanat olivat nuhjuiset, ne oli vaihdettu viimeksi toista kuukautta sitten.

Anneli Auer makasi hereillä sängyssä seinän puolella. Lahti oli nuorena ollut liikenneonnettomuudessa, ja hän ontui toista jalkaansa ja käytti toisinaan keppiä. Seinän puolelta sängystä hänen olisi ollut vaikea nousta.

Kun nuorin lapsi kuuli isänsä tulevan, hän juoksi tätä vastaan. Ennen maata menoa Lahti kävi vielä täyttämässä ja käynnistämässä astianpesukoneen. Tiskien hoitaminen kuului hänen tehtäviinsä, kun taas Auer valmisti ateriat.

Nuorimmainen nukahti vanhempiensa väliin, ja Lahti kantoi hänet lastenhuoneeseen.

Oli vanhempien vuoro käydä nukkumaan.

Tähtisentiellä Lahdet olivat muualta muuttaneita ja siksi ulkopuolisia. He olivat asuneet talossaan jo neljä vuotta, mutta sinä aikana he olivat olleet vain vähän tekemisissä muiden asukkaiden kanssa.

Jukka Lahti oli kyllä sosiaalinen, mutta hänen puolisonsa Anneli Auer oli vähäpuheisempi eikä ollut välittänyt tutustua naapurustoon. Vain lap-silla kävi kavereita kylässä.

Auerilla oli oma yritys, verkkosivusto, jonka nimi oli perhekerho.net. Siellä oli leivontaohjeita, lahjavinkkejä, sisustusideoita, äitien keskustelupalstoja, pelejä lapsille. Ei mitään stailattua eikä disainattua vaan arkista ja kotikutoista ja pienellä budjetilla tehtyä. Einari-koira ja Pellestina-pupu. Ötö ja Toukkis. Halloweeniksi oli askarreltu lasten kanssa pahvista suuri luuranko.

Auerilla oli myös toiset verkkosivut: mammadieetti.netissä hän jakoi laihdutusohjeita synnyttäneille äideille. Hän kutsui itseään Annumammaksi, pani sivuille kuvia hoikistuneesta työtäröstään ja kertoi, millä konsteilla vältti viikonlopun ylensyönin. Sivustoille myytiin ilmoituksia, ja ne tuottivat perheelle hiukan lisätuloja.

Aiemmin Auer oli toiminut kotiaidit.netissä. Hän uskoi, että kotivanhemmuuden suosio oli kasvamassa. Hän halusi vaikuttaa: vuonna 2003 hän kirjoitti kahden muun äidin kanssa Helsingin Sanomien mielipidesivulle äitiysrahasta. Otsikossa luki: *Minimiäitiysraha vie naisen miehen armoille*.

Anneli Auer oli tuottanut verkkoon lastenhoiton ohessa hämmästyttävän määrän aineistoa. Näin perheen 9-vuotias tytär kuvasi heidän elämänsä, kun poliisi puhutteli häntä tammi-kuussa 2007:

Äiti oli kotiäiti. Se oli joka päivä vähän tietsikalla ja teki omia nettisivuja. Se sai sieltä vähän rahaa. ➔

SYYTÖN:
Murhamies rikkoi
takkahuoneen
oven ikkunan.

JOKO: ANNELI AUER HERÄSI MURHAAJAN ÄÄNIIN TAI: HÄN HAKI KEITTIÖSTÄ VEITSEN

Iskä oli päivät pitkät töissä. Se lähti kuudelta ja palas varmaan kuudelta. Lauantaina me käytiin kaupassa ja siivottiin, mutta en mä tiedä, millä tavalla me siivottiin, kun meillä oli aina aika sekaista, kun pikkuiset sotkivat.

Sekaista talossa oli tänäkin iltana. Kun poliisit myöhemmin yöllä saapuivat, he kiinnittivät siihen huomiota.

JOS AUER ON SYYTÖN, SEURAAVAKSI TAPAHTUI NÄIN: Puoliltaöin Tähtisentien omakotitalo viimein hiljenti. Lapset nukkuivat omissa sängyissään. Vanhemmat sammuttivat valot ja nukahtivat.

Auerilla oli yöpaitana miesten suuri kirkkaanpunainen t-paita. Jukka oli tuonut kummallekin samanlaiset paidat tuliaisiksi työmatkalta Virossta. Paidan rinnassa vasemmalla puolella oli virolaisen leirintäalueen Roosta Puhkekülan tunnus.

Lahti oli pannut maata valkoisessa t-paidassa ja sinisissä bokseissa.

JOS AUER ON SYYLINEN, TAPAHTUIKIN NÄIN:

Puoliltaöin Tähtisenkadun omakotitalossa valvottiin. Anneli Auerilla ei ollut yöpaitana punaista t-paitaa vaan jokin muu vaate. T-paidan hän puki vasta myöhemmin.

Naapurissa asuva eläkeläismies ei tiennyt paljoakaan viereisen talon nelilapsisesta perheestä. Sen hän oli pannut merkille, että talossa mentiin varhain nukkumaan. Valot sammuiivat yleensä jo yhdeksän aikaan.

Siksi eläkeläismies kiinnitti huomion siihen, että tänä iltana naapuritalossa paloivat valot vielä yhdeltä yöllä, kun hän kävi ripustamassa pyykkiä kuivumaan pannuhuoneen viereiseen varastoon.

SYYTÖN: Noin kello 2.41 Lahti ja Auer heräsivät takkahuoneessa kovaan meteliin. Oli aivan pimeää, ja heidän päälleen lenteli lasinkappaleita.

Joku seiso i takkahuoneen terassilla ja hakkasi rikki oven kolminkertaista lämpölasi-ikkunaa. Tuntematon mies työnsi kätensä rikutusta ikkunasta sisään ja yritti avata ovea kädensijasta.

Auer kohottautui ja suojasi kasvojaan lasinsiruilta. Lahti nousi ja meni kohti terassin ovea.

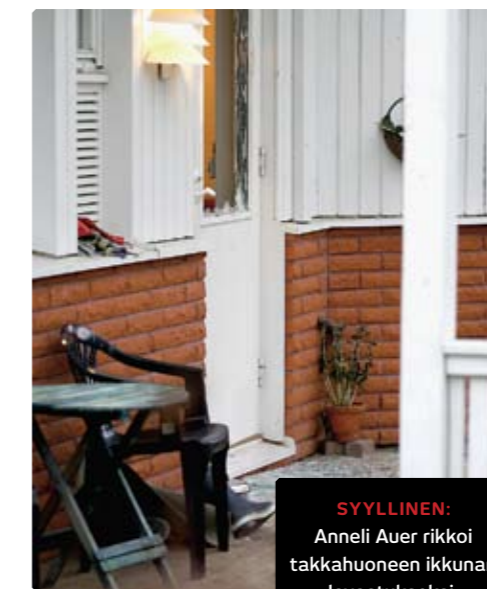
Auer näki, kuinka tumma hahmo kiipesi ikkunasta sisään ja kävi Lahden kimppuun. Hahmo liikkui ketterästi. Lahti sieppasi takkahuoneen halkopinosta kaksi klapia ja yritti puolustautua.

Kun miehet kamppailivat, Auer yritti mennä väliin, mutta mies iski häntä fileerausveitsellä punaisen t-paidan läpi vasempaan kylkeen. Auer tunsu kipua. Haavasta alkoi valua verta.

Sängyn jalkopäässä oli arkku. Auer hyppäsi sen yli ja pakeni olohuoneeseen paljain jaloin. Lahti kamppaili yhä miehen kanssa.

SYYLINEN: Anneli Auer ei saanut unta. Hän makasi takkahuoneessa miehensä vieressä ja valvoi.

Jonkin ajan kuluttua hän nousi, veti kylpytakin ylleen ja meni keittiöön. Hän alkoi järjestellä kaappeja ja miettiä asioita. Hänestä tuntui, että

SYYLINEN:
Anneli Auer rikkoi
takkahuoneen ikkunan
lavastukseksi.

Jukka vähätteli häntä eikä arvostanut hänen tekemisistään ja verkkosivujaan.

Kuluneella viikolla Auer oli suuttunut Lahdelle kirjaston kirjoista. Lainat olisi pitänyt uusia, mutta Lahti oli sanonut, ettei Auerin kirjoja kannattanut lainata uudestaan, koska tämä ei kuitenkaan lukisi niitä. Auer oli paiskannut kirjat lattialle ja tiukannut, missä välissä hän ehtisi lukea. Hän hoiti lapset, teki kotityöt ja verkkosivut. Sivujaan hän kokosi päivisin, vaikka kaksi pienintä lasta olivat kotona – Lahti ei pitänyt siitä, että hän istui koneella iltaisin.

Lopulta Lahti oli mennyt kirjastoon yksin. Hän oli lainannut jonkin ammattikirjan ja Tex Willer -sarjakuvan.

Auer oli pyytänyt Lahdelta, että tämä olisi lasten kanssa edes kaksi tuntia viikossa, jotta hän voisi keskittyä töihinsä. Lahti oli kysynyt, miksi Auer halusi omaa aikaa – eihän hänelläkään ollut.

Lahti tuli keittiöön hakemaan Aueria nukkumaan. Pariskunta alkoi riidellä.

Auer huusi haluavansa avioeron. Sellaista hän ei ollut sanonut aikaisemmin. Hän meni olohuoneeseen hakemaan matkalaukkuja. Ne olivat jääneet sinne perheen lokakuisen Teneriffan-loman jälkeen. Hän aikoi pakata laukkuihin omia ja las-

ten tavaroita. Hän lähtisi lasten kanssa pois.

Riita alkoi riistäytyä käsistä. Puolisot kävivät toisiinsa kiinni. Fyysisesti he olivat ilmeisen tasaväkisiä, sillä Lahti oli hintelä ja vain 160 senttiä pitkä. Auer oli häntä kymmenen senttiä pitempi.

Auer tunsu olonsa uhatuksi. Hän otti keittiön alakaapin vetolaatikosta veitsen.

SYYTÖN: Kun tuntematon mies rikkoi terassin oven ikkunan, vanhin tytär heräsi meteliin. Hän nousi sängystään ja meni eteiseen.

Auer näki tyttärensä paetessaan takkahuoneesta. Talossa on tappaja, hän huusi. Hän käski lapsia juoksemaan ulos ja avasi eteisen ulko-oven Tähtisentielle.

Kolme nuorinta lasta pysyivät kuitenkin lastenhuoneessa. Vaikka ovi oli kiinni, perheen 7-vuotias poika oli kuullut lasin rikkoutuvan. Nyt hän kuuli äitinsä ja 9-vuotiaan sisarensä äänet.

Takkahuoneessa Jukka Lahti huusi kivusta. Se oli hirveä, tuskainen ääni.

Siitä, kun Auer heräsi lasin helinään, oli kulunut vain minuutti tai kaksi. Avojaloin, verta vuotavana ja punainen t-paita yllään hän juoksi keittiöön lankapuhelimeen ja soitti hätäkeskukseen.

Kello oli 2.43.

SYYLINEN: Vanhin tytär heräsi outoon meteliin. Takkahuoneesta kuului pauketta ja huutoa. Hän kuunteli sitä hetken sängyssään mutta nousi sitten ja meni olohuoneeseen katsomaan, mitä kotona tapahtui.

Vanhemmat olivat siirtyneet jatkamaan riitaansa keittiöstä takkahuoneeseen.

Isä seiso sängyn vieressä. Terassin oven ikkuna oli rikki. Se oli rikkoutunut, kun Auer oli yrittänyt heittää Lahtea jollakin esineellä – hänellä oli tapana paiskoa tavaroita, kun hän suuttui.

Tytärtä pelotti. Isä kirosi ja käski hänen palata omaan huoneeseensa.

Tytär totteli. Omassa huoneessaan hän ei uskaltanut syyttää lukuvaloa vaan jäi pimeään.

Lahti oli raivoissaan vaimolleen.

Nyt, Annu, rauhoitut, hän huusi. Veitsi oli hänen kädessään.

Myös perheen toiseksi vanhin lapsi, 7-vuotias poika, heräsi meteliin lastenhuoneessa. Häntä kuultiin kolme vuotta myöhemmin syyskuussa 2009, kun poliisi oli alkanut epäillä Aueria:

Kysyjä: Ko sää sanoit, et sää kuulit, et meni rikki jotain, kuulu semmonen ääni. Muistak sää, mitä sää ajattelit sillo siitä äänestä, et mitä tapahtu?

Poika: ”Mää ajattelin, ku mää kuulin sen äänen, mä luulin, et joku heittelee sieltä astiakaapista lautasia ja kattiloita.”

Kysyjä: Minkähän takia sul tuli semmonen mieleen? ”En mää tiiä, tuli vaan.”

Kysyjä: Oliko semmost joskus tapahtunu? Poika pudistaa päätään.

Kysyjä: Miks sää et lähtenyt sieltä huoneesta pois? ”No kun pelotti.”

SYYTÖN:
Auer nukkui punainen t-paita yllään.

SYYLLINEN:
Auer vaihtoi punaisen t-paidan ylleen surman jälkeen.

Kysyjä: Oliko turvallisempi olla siellä huoneessa? Poika nyökkää.

Kysyjä: Lapset joskus herää yöllä joihinkin ääniin tai painajaisiinkin ja pelottaa, ni aika useesti lapset mielellään haluaa lähtee kattoo, mis äiti ja isä on, ku pelottaa. Mikset sä mennyt, ko sua pelotti, kattomaan äitii tai isää?

Auer: "En mää tiää. Kun iskä alko huuttaa, niin tuntu turvallisemmalta olla siellä sängyssä. -- Äiti ko iskä huusi ja sitä sattu tosi paljo, ja se pelotti."

Kysyjä: Sää et ollu sellasia aikasemmin isjän kuullu huutavan?

Auer: Poika pudistaa päätään.

Kysyjä: Huusiko se muuta, ko et hänt sattu?

Auer: "No just ennen ko se lopetti huutamisen, se huus Annuuuu."

Kysyjä: Sen sää kuulit sielt?

Auer: Poika nyökkää.

Kysyjä: Mä vielä kerran kysyn, ko sä olet noin tarkkoja havaintoja tehny siellä sun omissa sängyssä, niin kuulik sää sitten kenenkään muun äänen?

Auer: Poika pudistaa päätään.

Auer: "Mää kuulin vaan äitän ja isjän äänen."

Kysyjä: Kuulik sää jonkin tappelun äänen?

Auer: Poika pudistaa päätään.

Jossain vaiheessa Auer sai veitsen ja alkoi lyödä sillä Lahta käsivarsiin. Kahdesti veitsi upposi syvälle kylkeen ja kerran kainalon alueelle. Haavoista alkoi vuotaa runsaasti verta, ja Lahti menetti tajuntansa. (Myöhemmin oikeuslääkärin tutkimuksessa kävi ilmi, että ruumiissa oli lähes 70 pistohaavaa. Kyse oli tuskin ammattitappajasta, oikeuslääkäri arveli.)

Lahti makasi kyljellään verta vuotavana parisängyssä. (Myöhemmin poliisin veritutkija totesi, että Lahden oli täytynyt maata verissään sängyssä pitkään.)

Kun Lahti menetti tajuntansa, Auer luuli surmannensa hänet. Hän alkoi lavastaa tilannetta sellaiseksi, että ulkopuolinen henkilö näyttäisi tappaneen Lahden.

Hän haki Lahden talvikengät – tai talvikengän – eteisestä, kasteli sen vereen ja teki jälkiä takahuoneen vaaleaan laattalattiaan. Yhden jäljen hän teki olohuoneen puolelle parkettiin, jotta näyttäisi siltä, että tappaja olisi rynnännyt hänen peräänsä mutta palannut takaisin. (Kun poliisi myöhemmin tutki verijälkiä, se löysi lattiasta vain oikean kengän jälkiä. Poliisin rekonstruktiossa selvisi, että jos tap-

paja olisi liikkunut huoneessa, kuten Auer kuvaili, myös vasemmasta kengästä olisi pitänyt jäädä jälkiä. Kenkää kädessä pitämällä tehdyt jäljet muistuttivat rikospaikkalla olleita jälkiä enemmän kuin kengät jalassa tehdyt. Jäljet jättäneen kengän koko oli sama kuin Lahden, 41–42.)

Näppylähansikas kädessään Auer teki verisiä jälkiä myös rikuton ikkunan karmeihin, ikään kuin tappaja olisi poistunut paikalta ikkunasta kiipeämällä. (Poliisin tekemässä rekonstruktiossa kymmenestä erikokoisesta koehenkilöstä kukaan ei jättänyt verijälkeä toiselle puolelle karmia samaan kohtaan kuin surmapaikalla. Jälki vaikutti olevan luonnottomassa paikassa. Koehenkilöiden oli myös vaikea poistua ikkunasta.)

Jonkin ajan kuluttua Lahti palasi tajuihinsa ja alkoi valittaa kipujaan kovaan ääneen.

Auer soitti keittiön lankapuhelimesta hätäkeskukseen.

Kello oli 2.43.

Puhelin soi hätäkeskuksessa kello 2.43.21. Puhelu tallentui keskuksen NiceLog-järjestelmään. Myöhemmin se toimitettiin keskusrikospoliisin rikostekniseen laboratorioon analysoitavaksi. Nauhasta tehtiin kaksi

toististaan yksityiskohdilta poikkeavaa litteointia. Kolmas tehtiin Tampereen yliopistossa.

Auer: "Tällä on joku tappaja, tulkaa nopeesti!"

Ääni oli kiihtynyt mutta ei kuiskaava.

Hätäkeskus: Mikä paik... .

"Joku tuli ikkunast sisään!"

Rauhotu! Mikä paikkakunta?

"Ulvila, Tähtisentie [talon numero]."

Joo, mitä siellä nyt tapahtuu?

"Joku tuli ikkunast sisää ja hakkaa puukol mun miestäni, muakin on hakattu."

Joku hakkaa puukolla. . .

Taustalta kuuluu Lahden hirveä huuto.

"Kyllä. Heti."

Lahti huutaa taustalla Annua.

Kuka siellä hakkaa puukolla? Tunneksä sitä?

"E, ei, siel on pimeetä. Mä juoksi puhelimee, ku mä pääsin. . . Löi muaki, tulee näköjään verta. Hei, nopeesti!"

Laitetaan apua! Onks teitä monta siellä?

"Meil on myös neljä lasta täällä."

Jaaha, odota hetki, mä meen hetkeks pois linjoilta, älä sulje puhelinta. Älä mee pois.

"En. Nopeesti!"

Taustalla Lahti jatkaa valitustaan.

Auer: "Kuuleksä, kun mun miehni huutaa? Menik. . . lähtik se mies jo?"

Lahti karjuu taustalla voimakkaasti. Auer hengittää puhelimeen raskaasti.

Auer: "Onks joku tulossa jo?"

Taustalla Lahti huutaa ilmeisesti "auto" ja

"hälytys" ja "tule tänne apuun".

Auer: "Hei, mun täytyy ny. . ."

Puhelua on kulunut minuutti ja 39 sekuntia.

Auer kutsuu vanhinta tyttärtään puhelimeen.

Seuraavaksi kuuluu lapsen pieni ääni: "Nii."

Auer: "Tuuksä tänne puhelimeen, mä meen kattoon tonne."

Taustalta kaikuu Lahden karneasti valittava ääni: "Tuu jo, tää. . . auttaan, Annuu!"

Annu oli Anneli Auerin lempinimi. Lahti kutsui häntä usein sillä nimellä.

SYYTÖN: Anneli Auer antoi puhelimen 9-vuotiaalle tyttärelleen ja juoksi takaisin takahuoneen ovelle. Hän oli yhä paljain jaloin, ja lasinsirpaleet viilsivät jalkapohjiin pieniä haavoja. Takkahuoneessa Lahti huusi Annua. Vai Hannua?

Auer syytti valot. Tummiin vaatteisiin pukeutunut mies hyökkäsi häntä kohti. Mies oli isokokoinen ja ilmeeton. Auer erotti kasvoista keskiosan mutta ei hiuksia.

Miehellä oli päässään pipo tai hupparin huppu. (Kaksi päivää myöhemmin sairaalassa, kun poliisi kuuli häntä, hän arvioi miehen iäksi neljä- tai viisikymmentä. Hänestä mies oli noin 180-senttinen, suomalaisen näköinen, enemmän vaalea kuin tumma, kasvoiltaan punakka.)

Koko aikana mies ei sanonut mitään.

Auer juoksi pakoon etuovesta etukuistille.

Hän pysähtyi ja kuunteli, seurasiko mies. Kun askelia ei kuulunut, hän palasi sisälle.

Keittiössä tytär piti edelleen puhelimen kuuloketta korvallaan ja sanoi itkuisella äänellä:

"Hei, onks siäl joku, tulkaa äkkii, mun iskä voi huonosti. Tulkaa äkkii! Iiii! Eii! Iskä, älä kuole!"

Jostain kauempaa kuului Auerin raivoisa huuto: "Hei lopeta!"

Lapsen ääni puhelimesta: "Ni tulkaa äkkii, mun iskä voi huonosti, jooko!"

Takkahuoneesta kuului tappelun mäiskettä. Lahti huusi tuskasta.

Auer palasi toistamiseen takahuoneen ovelle. Mies kääntyi jälleen häntä kohti.

Auerille jäi mielikuva, että mies oli lattialla makaavan Lahden päällä ja hakkasi. Kun hän mainitsi tästä seuraavana päivänä poliisille, hän sanoi, ettei ollut varma, näkikö hän tämän vai päätelikö huoneesta kuuluvien äänten perusteella.

Keittiössä tytär huusi itkuisesti: "Äiti, tuu!"

Pian sen jälkeen Auer oli taas puhelimesta. Hän oli ollut poissa vain 59 sekuntia.

JOKO: MURHAAJA JÄTTI VERISET JALANJÄLJET TAI: ANNELI AUER LAVASTI NE MIEHENSÄ TALVIKENGÄLLÄ

SYYLLINEN: Anneli Auer antoi puhelimen 9-vuotiaalle tyttärelleen ja juoksi takahuoneeseen.

Lahti huusi Annua. (Myöhemmin Auer sanoi poliisille, että hänen miehensä saattoi huutaa myös Hannua.)

Auer otti jonkin painavan esineen ja löi lattialla makaavaa Lahta kahdesti kasvoin ja päähän. Iskut murskasivat kallon, ja Lahti kuoli heti.

(Vuonna 2011 hovioikeus oli samaa mieltä kuin krp:n rikostekninen laboratorio aiemmin: tappoväline oli todennäköisesti varustettu sorkkapäällä.)

Auerin yllä oli edelleen kylpytakki. Sen pitkät liepeet suojasivat hänen jalkansa veriroiskeilta.

(Korkeimmalle oikeudelle toimittamassaan lisätutkintaineistossa syyttäjä katsoo, että Auer tallensi osan hätäpuhelun taustäänistä jo aikaisemmin ja soitti ne puhelun aikana. Krp:n äänitutkijan mukaan tämä selittäisi hätäpuhelunauhan voimakkuuseroja. Perheen toiseksi vanhin lapsi kertoi syksyllä 2011 kuulleensa samoja ääniä kahden kertaan. Syksyllä 2011 Auerilta takavarikoitiin äänitiedostoja, mutta hän kertoi keränneensä ääniä verkkosivujaan peleihin.)

Hätäkeskusnauhan taustalta kuului juoksuaskelia ja oven aukaisu. (Äänitutkimuksen mukaan askelia oli yhdet ja ne olivat naisen tai lapsen. Krp:n äänitutkijan mukaan nauhalta ei kuulunut ulkopuolisen ääniä.)

Takkahuoneessa Jukka Lahti ei pystynyt enää puhumaan selvästi. Kuului kopsahdus. Joku sanoi "(u)ole". Sitten kuului vaimeampi kopsahdus.

Uole? (Krp:n äänitutkija löysi epäselvät äänteet nauhalta vasta paranneltuaan äänen laatua.)

Tämän jälkeen joku äännähti kuin voimakkaan ponnistuksen jäljiltä.

Seuraavaksi hätäkeskusnauhalta kuului taustalta jälleen Auerin ääni: "Tuleeks sielt kettään?"

Lapsen itkuinen ääni: "Hei, onks siäl joku, tulkaa äkkii, mun iskä voi huonosti. Tulkaa äkkii!"

Taustalla uhri valitti vielä. Sitten valitus väimeni.

Tyttö: "Iiii! Eii! Iskä, älä kuole!"

Anneli Auerin raivokas huuto: "Hei, lopeta!"

Hätäkeskus: Joo, haloo.

Lapsen ääni: "Ni tulkaa äkkii, mun iskä voi huonosti, jooko!"

Taustalta kuului kamppailun ääniä ja uhrin valitusta.

Joo, sinne on apu jo tulossa. Onks siel joku aikuinen paikalla nytte?

Tytär: "Äiti."

Voisko äiti puhuu?

Tyttären epätoivoinen, itkuinen ääni: "Äiti, tuu!"

Taustalta kuului voimakas kolahdus.

Auer palasi keittiöön puhelimeen. Hän oli ollut pois puhelimesta 59 sekuntia. (Käräjä- ja hovioikeus olivat samaa mieltä siitä, että Lahta iskettiin päähän kahdesti sinä aikana, jolloin Auer ei ollut puhelimesta.)

Hätäkeskuksen nauhalla tytär sanoo äidilleen: "Nyt siel puhutaan taas." **Auer:** "Onks sielt tulos joku?" **Hätäkeskus: Joo mä oon apua hälyyttäny. . .**

Mikä on tilanne nyt?

Auer: "Mä en tiedä, mikä tyyppi se on, se. . . Hajotti meidän ton. . . Se, takaovi, sill on mustat vaatteet. . ."

Onks hän siel paikal viel?

"Mä olen tääl, mä juoksin äsken ulos, et mä meen sinne, se lähtee juoksee mun perää. Se meni takas, ja se aikoo tappaa mun miehni, se oli äsken viel hengis."

Misä se sun mies, mimmoses tilas se sun mies siel nyt on?

"Makaa siel lattialla ja huus äsken apu. . . Nyt hiljeni!"

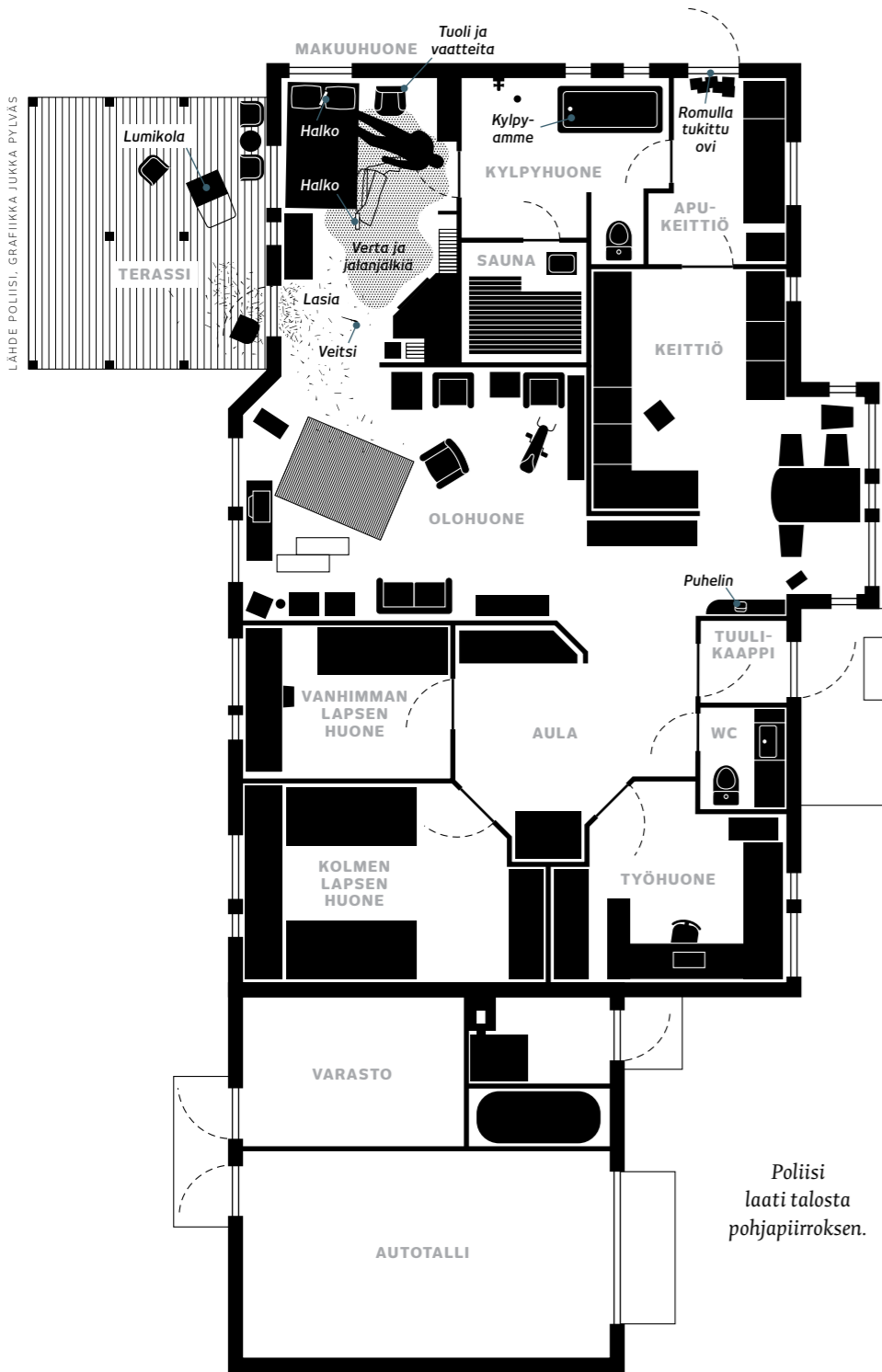
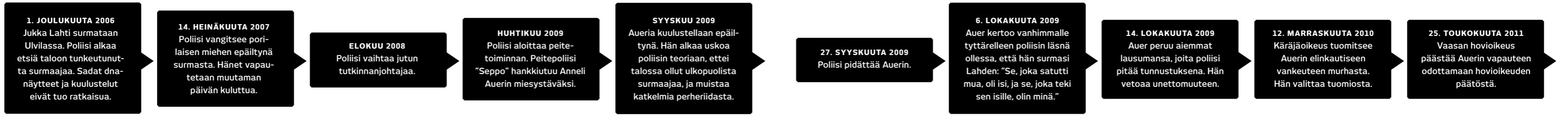
Sun mies hiljeni vai?

Taustalla tytär alkaa itkeä ja kirkaisee. Puhelua on kulunut 3 minuuttia 14 sekuntia.

"Älä itke", Auer sanoo ja nyyhkäisee.

SYYTÖN: Auerin palattua puhelimeen vanhin tytär asteli pelokkaasti olohuoneeseen ja edelleen takahuoneeseen. Sieltä ei kuulunut enää hänen isänsä huutoa. Valot paloivat.

Hän kurkisti huoneeseen ja näki isänsä makaavan verisenä takahuoneen lattialla. Tämän vieressä oli veitsi. Tytär kirkaisi ja alkoi itkeä.

Kirkaisu tallentui hätäpuhelunauhalle.

Hän palasi takkahuoneen oviaukkoon vielä kolmannen kerran.

Silloin hän näki tumman hahmon.

Mies poistui samaa reittiä, jota oli tullut eli astui arkun päälle ja ponnisti siitä rikutun ikkunan läpi terassille. Hänen vaatteensa olivat veressä, samoin hänen toisessa kädessään ollut näppylähansikas. Verijälkiä jäi ovenpieliin ja terassille.

Tyttö näki miehestä vain selän. Hänen mielestään miehen yllä oli musta huppari.

Yön tapahtumista kyseltiin tytlöltä ensimmäisen kerran seuraavana päivänä vain 12 tuntia myöhemmin. Seuraavan kuukauden aikana niihin palattiin kahdesti. Kolmen vuoden kuluttua poliisi kuuli tyttöä taas.

Yhdestä asiasta tyttö oli joka kerta ehdottoman varma: hän näki, miten mustiin pukeutunut hahmo poistui takkahuoneen oven rikutusta ikkunasta. (Myöhemmin tyttären videoituja kuulemisia arvioimaan kutsuttiin oikeuspsykologian asiantuntija. Hänestä Auer ei olisi pystynyt juurruttamaan tyttärensä mieleen valetarinaa alle vuorokaudessa. Valetarinan juurruttaminen on tavallista vaikeampaa, jos todelliset muistikuvat ovat traumaattiset. Hovioikeus kiinnitti huomiota siihen, että tytär oli havainnut ulkopuolisen henkilön talossa vasta sen jälkeen, kun hänen äitinsä oli viitanut tähän. Se katsoi, että tytär saattoi kehittää tarinan tapajasta psyykkisesti kestävässä tilanteessa suojellakseen itseään ja äitiään. Oikeuspsykologian asiantuntija puolestaan katsoi, että poliisi oli johdatellut tyttöä ja siten vahvistanut tarinaa murhamiehestä.)

Syksyllä 2009 tytär sanoi poliisille entisen kodin pohjapiirros edessään:

"Te ette ymmärrä, miltä tuntuu, ettekä tiedä, koska ette ole nähny. Mutta mä tiedän, että se [murhaaja] meni tuosta. Jos se olisi ollut pelkkä harhakuva, en olisi nähnyt sitä kaikkea niin selvästi. Se on oikeasti mennyt tuosta."

Sen, että hänen vanhempansa olisivat tuona yönä riidelleet, hän kielsi voimakkaasti. (Tyttö pysyi omassa kertomuksessaan vielä silloinkin, kun tutkintavankeudessa ollut Auer lokakuussa 2009 kertoi hänelle uskovan, että isän tappoi sittenkin äiti. Myöhemmin Auer peru lausuntonsa.)

SYLLINEN: Auerin palattua puhelimeen vanhin tytär asteli pelokkaasti olohuoneen läpi takkahuoneen ovele. Sieltä ei kuulunut enää hänen isänsä huutoa. Valot paloivat.

27. SYYSKUU 2009
Poliisi pidättää Auerin.

Hän kurkisti huoneeseen ja näki isänsä verisenä lattialla. Tämän vieressä oli veitsi. Tytär kirkaisi. Kirkaisu tallentui hätäpuhelunauhalle. Seuraavana päivänä poliisi kysyi tytlöltä: Muistatko sää semmosta, ko sä kirkasit kovasti? Tyttö nyähti. Hänellä oli vaaleanpunainen paita, pehmoletu ja paketti nenäliinoja. Oliko se sillo, ko se mies meni ulos, vai mis vaihees? poliisi jatkoi.

Tyttö puhui hyvin pienellä äänellä: "No silloin, ko mä näi iskä siel lattial ja siit tuli iha hirveesti verta", hän vastasi ja alkoi itkeä. (Kesällä 2011 hovioikeus totesi, että hätäpuhelunauha puhui pikemmin Auerin syyllisyyden kuin syyttömyyden puolesta.)

Auer oli edelleen puhelimesta keittiössä. Hätäkeskus: Sinne on apua koko ajan tulos, eli onks sun mies siellä nyt ihan tiedottomana makaa vai?

Auer: "Emmä tiedä, mä en oo, keittiös, mä en... Meneks mä kattomaa?"

Joo mut misäs se tekijä nyt on, misäs se tekijä täl hetkel on?

"No todennäkösest siel, ellei lähteny ulos jo. Mei makuuhuoneessa siis."

Lähti ulos jo vai?

"En tiedä, siel hiljeni."

Auer kääntyi tyttärensä puoleen: "Oliks se viel siel?"

Tytär: "Ei, se lähti."

Auer: "Se lähti jo vai?"

Joo, mut sano vähän tuntomerkkejä, mä voi sanoo poliisille. Mustat vaatteet ja mitä muuta?

Auer: "Sanotaa, et vähintää 180 senttii pitkä, vähä, aika tukeva. -- Iha vieraan näköne mulle."

Taustalta kuului tytön itkua.

Kun hätäkeskuspuhelu päättyi, se oli kestänyt 4 minuuttia ja 18 sekuntia. Kello oli 2.47.39.

SYLLINEN: Puhelun jälkeen Auer pesi käteensä. Ne olivat tahriintuneet haavasta, jonka tunkeutuja oli iskenyt hänen vasempaan kylkeensä. Hänen vertaan kuitenkin jäi puhelimeen.

Poliisien tuloa odottaessaan Auer kävi vielä kerran katsomassa Lahtea. Nyt hän ei kulkenut olohuoneen poikki vaan meni varmuuden vuoksi takkahuoneen takana olevan pesuhuoneen kautta. Siellä oli toinen ovi, joka aukesi takkahuoneen puolelle.

Auer raotti pesuhuoneen ovea varovasti ja

koski kädellään Lahden olkapäähän.

Kun hän kurkotti ovesta, punaisen t-paidan molemmat hihat tahriutuivat Lahden vereen.

SYLLINEN: Puhelun jälkeen Auer riisui verisen kylpytakin yltään. Hän piilotti sen, Lahden talvikenkät ja toisen surma-aseen niin hyvin, etteivät poliisit löytäneet niitä. (Syyttäjä on epäillyt piilopaikaksi pakastinta. Kun Auer myöhemmin pääsi käymään talossa, hän otti pakastimesta mukaansa tavaraa muovikasseissa. Syyttäjän mukaan asunnossa ei sitä ennen ollut tehty perusteellisia tutkimuksia.)

Auer vaihtoi ylleen punaisen t-paidan. Hänen vaihtaessaan vaatteita t-paidan molempien hihojen taakse tahriutui Lahden verta. (Poliisin rekonstruktion perusteella hihojen veritahrat eivät voineet syntyä Auerin kuvaamalla tavalla, siis silloin, kun hän kävi

JOKO: TYTÄR NÄKI TAKKAHUONEESSA TUMMAN MIESHAHMON TAI: TYTÄR KUVITTELI NÄHNEENSÄ HUPPUMIEHEN

koskettamassa Lahtea oven raosta: ovea saattoi avata vain 19 senttiä, ennen kuin se koski uhrin veriseen päähän. Oveen olisi pitänyt jäädä Lahden verta. Näin ei ollut tapahtunut.)

Vaihduettuaan ylleen puhtaana t-paidan Auer iski itseään toisella veitsellä vasempaan rintaan, jotta näyttäisi siltä, että surmaaja puukotti myös häntä. Sen jälkeen hän pesi tämän veitsen. (Poliisin verijälkitutkija sanoi käräjäoikeudelle, ettei hän uskonut Lahden lyöneen Aueria veitsellä riidan aikana: veri Auerin paidassa oli tuoretta, kun poliisit tulivat.)

Lopuksi Auer pesi veriset käteensä tai riisui veriset hansikkaat ja hävitti ne. (Poliisi ei löytänyt viemäreistä jälkiä veren huuhtelemisesta.)

Aikaa ei ollut paljon, sillä poliisit saapuivat kolmen minuutin ja 20 sekunnin kuluttua hätä-

puhelusta. Aikaa lyhensi vielä se, että he soittivat Auerille matkalta ja Auer antoi heille puhelimesta tuntomerkkejä tappajasta. Tällöin keuhkion puhelimeen tahriutui Auerin verta. (Hovioikeus katsoi, ettei Auer voinut tehdä kaikkea tätä parissa minuutissa. Käräjäoikeuden mielestä se oli mahdollista. Sen mielestä Auer on älykäs, harkitseva ja analyttinen ja hallitsee hermonsa. Syyttäjän mukaan on mahdollista, että Lahti oli kuollut jo ennen hätäkeskuspuhelua. Silloin Auerilla olisi ollut enemmän aikaa lavastukseen.)

Auerin punainen t-paita oli niin puhdas, ettei siitä löytynyt poliisin tutkimuksissa lasia, vaikka Auer kertoi suojanneensa kasvojaan lentäviltä lasinsiruilla. (Vuonna 2009 poliisi salakuunteli kahdeksan päivän ajan Auerin uutta asuntoa. Syyttäjän mielestä keskustelut antoivat aiheen epäillä, että poliisilta salattiin asioita: Auer sanoi vanhimmalle tyttärelle kahdesti, ettei "ne [poliisit] tiedä sitä, mitä me tiedetään".)

Poliisipartio oli parin kilometrin päässä linja-autoaseman kohdalla, kun hätäkeskus ilmoitti puukotuksesta Tähtisentiellä. Mikkolan Prisman kohdalla ylikonstaapeli soitti autosta Auerille lankapuhelimeen.

Auerin ääni kuului poliisiautoon kaiuttimista. Hän kuulosti hätäntyneeltä mutta pystyi kuvaamaan tilannetta johdonmukaisesti.

Kun poliisipartio saapui Tähtisentielle, Auer oli kuistilla viittomassa. Hätäpuhelun päättymisestä poliisipartion saapumiseen oli kulunut noin 3 minuuttia ja 20 sekuntia.

Oli aamuyö. Kello oli yhdeksää vailla kolme.

Sisällä asunnossa paloivat valot. Auer vaikutti tynnyltä. Vanhin tytär piteli äidistään kiinni.

Takkahuoneen oven ikkuna oli rikki. Jukka Lahti makasi lattialla verisenä. Hänen vieressään oli verinen Fiskarsin fileerausveitsi sekä verinen kuusipuinen halko.

Ensimmäinen ambulanssi ajoi pihaan. Kohta sitä seurasi toinen valot vilkkuen ja pillit soiden.

Lahtea yritettiin elvyttää, turhaan. Hänet todettiin kuolleeksi. (Oikeuslääkärin lausunnon mukaan suurin osa Lahden haavoista oli pintahaavoja, mutta muutama isku oli vaurioittanut keuhkoja ja sisäelimiä. Osa haavoista saattoi olla lasinsirpaleista. Jalkapohjissa oli kuitenkin vain yksi haava. Päähän oli osunut kaksi kovaa iskua. Ne oli tehty tylyllä esineellä. Väliön kuoliinsy oli vaikea kallo- ja aivovamma. Hovioikeus katsoi, että koska talosta ei löytynyt tekovälineeksi sopivaa esinettä, tekijä oli ulkopuolinen.)

Surma ei ollut tapahtunut hetkessä, yksi paikalle ensimmäisenä tulleista poliiseista ajatteli. Hänestä näytti siltä, että tapahtumiin oli kulunut runsaasti aikaa. (Oikeuslääkäriin mukaan vammojen syntymiseen oli tarvittu kymmeniä minuutteja tai jopa tunti. Auerin kertomuksen ja hätäpuhelun perusteella ulkopuolinen tappaja oli talossa vain noin kuusi minuuttia.) Auer käveli olohuoneessa edestakaisin. Kun sairaankuljettajat totesivat Lahden olevan kuollut, hän ei reagoinut. Hänen hiuksissaan ei ollut verta, ja hänen käntensä olivat puhtaat. Hän ei vaikuttanut hikiseltä.

Auerissa oli verta ainoastaan vasemman kyljen haavan kohdalla. Lisäksi hänen oikean jalkapöytänsä päällä oli kaksi suurta veritippaa. (Myöhemmin poliisin verijälkitutkija totesi tippojen viittaavan siihen, että oikeakätinen Auer olisi pitänyt kädessään veristä esinettä. Sitä, kenen verta jalalla oli, ei selvitetty.) Takkahuoneen rikutusta ikkunasta virtasi sisään kylmää ulkoilmaa. Ikkunan edessä terassilla oli muovituoli, jolla oli kurainen kengänjalki: näytti siltä, että joku oli kiivennyt takkahuoneeseen tuolin avulla.

Lasinsiruja oli lentänyt takkahuoneeseen, viereiseen olohuoneeseen sekä ulos terassille kolmen metrin päähän ovesta. Erityisen paljon lasia oli lattialle pudonneen verhon päällä. (Kärjää- ja hovioikeus eivät pystyneet päättämään, oliko ikkuna rikuttu ulko- vai sisäpuolelta. Poliisi mittasi ikkunan kooksi 58 x 120 senttiä. Sen alareuna oli 103 sentin korkeudella terassin lattiasta.)

Keittiössä oli veitsiteline, josta puuttui yksi veitsi, mutta surmaveitsi oli tyhjiin kohtaan liian pitkä. (Veitsi oli erittäin kulunut, ja sitä oli teroitettu puikkoteroitimella. Auerin mukaan perheessä ei ollut sellaista teroitinta. Hovioikeus katsoi, että veitsen perusteella ei voi arvioida Auerin syyllisyyttä tai syyttömyyttä. Siitä, oliko surmaveitsessä myös Auerin verta, ei löydy mainintaa.)

Sängyllä takkahuoneessa lojui toinen halko. Myös siinä oli vähän verta. (Siitä löytyi sekä Lahden että tuntemattoman miehen dna:ta. Kärjääioikeus katsoi, että Lahti oli ottanut halot takan vierestä puolustautuakseen tai niillä oli hakattu häntä. Poliisi selvitti, ketkä kaikki olivat käsitelleet halkoja, mutta samaa dna:ta ei löytenyt. Kärjää- ja hovioikeus katsoivat, että tuntemattoman miehen dna viittasi ulkopuoliseen tekijään.)

Sängyn lakanat ja patja olivat veressä. Verta oli niin paljon, että myös rikoksen tekijän täytyi olla veressä, poliisit päättelivät. Sängyltä löytyi musta vasemman käden näppylähansikas. (Se tutkittiin myöhemmin. Verta ei ollut. Sisäpuolelta ei saatu dna-tunnistetta.)

Sisällä lattialla ja myös ulkona terassilla oli verisiä kengänjalkia. (Poliisi ei löytänyt jälkiin sopivaa jalkinetta. Se ei myöskään löytänyt Lahden talvikengkiä, joiden olisi pitänyt olla talossa. Myöhemmin Auer arveli vieneensä kengät uuteen asuntoon ja heittäneensä pois.) Paikalle saapunut ambulanssin sairaanhoitaja kiinnitti huomiota siihen, miten vähän talossa näkyi verta. Hänestä näkymä poikkesi tavallis-

JOKO: RUSKEAT KUIDUT OLIVAT IRRONNEET MURHAAJAN TAKISTA TAI: NE OLIVAT PERÄISIN FROTEE-PYYHKEESTÄ TAI KYLPYTAKISTA

ta puukotustilanteesta. Lattialla olleet lasinpalaset olivat lähes puhtaita.

Paikalle saapui useita poliiseja, kaikkiaan neljä tai viisi partiota. Tekninen ja taktinen tutkinta aloittivat työnsä. (Myöhemmin selvisi, että tutkinnassa oli suuria puutteita. Poliisi tarkisti talon täydestä roskasäiliöstä vain päällimmäiset pussit, ja Auer pääsi hakemaan kotoaan tavaroita. Hovioikeus kuitenkin katsoi, ettei Auerilla ollut mahdollisuutta hävittää tekovälinettä sen jälkeen, kun hänet oli viety sairaalaan.)

Auer seisoi olohuoneessa ja seurasi tilannetta hiljaa. Vasta kun toisen ambulanssin henkilökunta tarkasti hänen vammansa keittiössä, hän valitti huonoo oloa, kävi juomassa ja lyyhistyi. Hänet pantiin makaamaan jalat koholla lattialle. Poliisi pyysi häntä vaihtamaan punaisen t-paidan toi-

seen. Sitten hänet ohjattiin ambulanssiin, ja sairaanhoitaja puhdisti haavan.

Kun vilttiin kääriytynyt Auer oli poistumassa talosta, tuulikaapissa häntä vastaan tuli sosiaalityöntekijä. Tämä vei perheen neljä lasta vastaanottokotiin.

Ambulanssissa Auer oli itkuinen ja kyseli lapsistaan. Sairaanhoitajan mielestä hän ei kuitenkaan vaikuttanut olevan šokissa.

Kello 4.19 pihaan tuotiin poliisikoira tutkimaan hajujalkia. Olosuhteet olivat ihanteelliset, koska nurmikko oli kostea. Poliisit ja ambulanssien henkilökunta olivat kuitenkin liikkuneet pihalla, joten kaikkia alueita ei voitu tutkia.

Vanhempi konstaapeli kuljetti koiraa tontin rajoja pitkin. (Myöhemmin hän totesi hovioikeudelle olevan erittäin epätodennäköistä, että ulkopuolinen tekijä olisi poistunut kiinteistön taka- tai sivurajojen yli. Hovioikeuden mukaan tästä ei voinut päätellä, ettei pihassa olisi liikkunut ulkopuolista tekijää.)

Sisällä talossa poliisit kiinnittivät huomiota siihen, miten siivotonta siellä oli. Näytti siltä, ettei asuntoa ollut siivottu pitkään aikaan. Lahden työhuone oli niin täynnä tavaraa, että lattialle jäi vain kapea kulkuväylä. Olohuoneessa oli pieni televisio ja kuntopyörä, jonka päälle oli nostettu pyyhkeitä.

Keittiöstä löytyi tyhjiä ketsuppurkkeja, vessasta tyhjiä paperirullia. Poliisit ihmettelivät vaatekaapista löytyneitä 15:tä tyhjää deodorantipurkkia. (Mutta jos poliisit olisivat vierailleet perhekerho.netissä, he olisivat saaneet selville, että Auer oli askarrellut tyhjiä roll on -pulloista joulutonttuja.)

Keittiön ja kodinhoituhuoneen välisessä ovesa oli vesipisaroi. Kodinhoituhuone tursusi pyykkiä, sen lattia oli täynnä roinaa. Hiiren ulostettakin löytyi. Tyhjiä ruokapakkauksia näytti olevan runsaasti. Viherkasvit olivat kuolleet.

Autotalli ja ulkovarastot sen sijaan olivat siistit. (Lahden sisar kertoi poliisille, että Auer lakkasi huolehtimasta ulkonäöstään ja kodin siivouksesta neljännen lapsen syntymän jälkeen. Hän piti kälyään jollain tavoin masentuneena. Hänestä Auer oli sulkeutunut, tähän oli vaikea saada kontaktia, eikä tällä ollut ystäviä.)

Poliisit panivat merkille, että keittiön puhelimesta oli esteetön näkyvyys terassin ovelle. Puhelimen luona lattiassa ei ollut verisiä jalanjalkia.

Lahden ruumiin alta otettiin talteen takkui-nen tukko hiuksia. (Tutkimuksissa selvisi, että hiuksia oli 85 ja pisimmät olivat 45 senttiä. Kärjääioikeudessa kuullun rikoskemistin mukaan muutamassa hiuksessa oli väkivalloin irronnut juuriosa, mutta sellainen voi syntyä myös hiuksia harjatessa. Vuonna 2009 hiuksia verrattiin Auerin hiuksiin, ja ne olivat saman tyyppisiä. Auer kertoi oikeudessa, että hänellä oli tapana kammata hiuksiaan takkahuoneessa.)

Takkahuoneesta otettiin teippien avulla kuitunäytteitä, jotka lähetettiin keskusrikospoliisin rikostekniseen laboratorioon. Rikutun ikkunan reunoista, terassin oven sisäpuolelta, pudonneesta verhosta, parisängyn pussilakanoista, tyynyliinoista ja Lahden alushousuista löytyi runsaasti ruskeankirjavaa tekokuitua. Sitä löytyi myös muovituolista terassilta sekä molemmista haloista. Samaa ruskeankirjavaa tekokuitua oli myös Lahden kynsinäytteissä ja veitsessä.

Auerin yllä olleesta punaisesta t-paidasta ruskeaa kuitua ei löytenyt.

Sen sijaan t-paidassa oli samaa punaisenkirjavaa kuitua kuin sängyssä olleissa pussilakanoissa. Myös surmaveitsessä oli punaisia kuituja. (Puolustuksen mukaan punaiset kuidut paidassa viittasivat siihen, että Auer oli mennyt nukkumaan t-paita yllään. Syyttäjän mukaan surmaveitsen punaiset kuidut olivat peräisin petivaatteista.

Kärjää- ja hovioikeus päättelivät, että ruskeat kuidut olivat vaatteesta, joka oli ollut tekijän päällä.

Rikoskemistin mukaan kuituja oli niin paljon, että niiden täytyi olla peräisin sen kaltaisesta kankaasta kuin frotee. Poliisi ei tutkimuksissaan saanut selville, millaisesta vaatteesta kuidut olivat. Verijälkitutkija arveli kärjääioikeudessa, että kyse voisi olla tummasta froteekylpytakista. Kuitunäytteitä ei kuitenkaan otettu muualta talosta, joten ei voitu päätellä, oliko ruskea vaate ollut perheen käytössä.)

Hovioikeus katsoi, että ruskeat kuidut viittasivat ulkopuoliseen tekijään. Myöhemmin Auer kertoi kuulusteluissa, että heillä oli kolme froteista kylpytakkia mutta ei ruskeaa. Lahdella oli lisäksi tumma froteepyyhe. Lahden sinivihreän kylpytakin Auer hävitti muuton jälkeen.

Vasta syksyllä 2009 vanhimmalta tyttäreltä kysyttiin, oliko äidillä yöllä kylpytakki. Tytär vastasi: "Ei kai. En tiää, ko mää en oo varma." Syksyllä 2011 tehdyissä kuulusteluissa nuoremmat lapset kertoivat, että perheessä oli ol-

lut ruskeita froteepyyhkeitä. Syyttäjä katsoo nyt, että niitä käytettiin surmayönä. Puolustuksen mukaan ruskeat kuidut olivat tappajan yllä olleesta vaatteesta.)

Anneli Auer viettiin ambulanssilla Satakunnan keskussairaalan kirurgiseen päivystykseen huoneeseen numero 6. Siellä sairaanhoitaja kiinnitti huomiota siihen, miten rauhallisesti Auer käyttäytyi: ei näyttänyt tunteitaan eikä kysellyt, missä lapset olivat.

Hän ei juuri puhunut, vastasi vain kysyttäessä lyhyesti kyllä tai ei.

Hänestä otettiin keuhkokuva. Veitsenpisto oli lävistänyt keuhkon, ja tarvittiin putki poistamaan verta ja limaa ja helpottamaan hengittämistä. (Keuhkosairauksien erikoislääkäri kertoi poliisille, että keuhkon lävistyessä potilaalle tulee niin sanottu ilmarinta. Silloin pystyy toimimaan muuten normaalisti mutta hengästyy helposti.)

Parin tunnin kuluttua Auer siirrettiin osastolle. Oli aikainen aamu. Hoitajille oli kerrottu, että potilaan kotiin oli tunkeutunut joku ja hänen miehensä oli surmattu. Huone 12 oli tyhjennetty Aueria varten.

Poliisi saapui sairaalahuoneeseen lauantaina 2. joulukuuta, puolitoista vuorokautta Jukka Lahden surman jälkeen. Auer makasi sängyssä vaalea sairaalapaita yllään. Hän vaikutti rauhalliselta ja kertoi asiallisesti, miten tunkeutuja oli rikkonut ikkunan ja käynyt Lahden kimppeun.

Hänen vakaa äänensä horjahti, kun hän kertasi, miten oli pyytänyt vanhinta lastaan katsomaan, oliko surmaaja vielä talossa:

"En sitten tiedä, kävikö hän katsomassa. Parempi kyllä olisi ollut, ettei hän olisi käynyt ja nähnyt sitä [surmattua isäänsä]."

Kohteliaat poliisit vilkaisivat Auerin jalkapohjia ja totesivat, että niissä oli muutamia millin pituisia haavoja. Kuvia ei otettu.

Auerilta kysyttiin, oliko Lahdella ollut vihamiehiä. Hänen mukaansa ei ollut. (Myöhemmin hän kertoi irtisanomisista Luvatassa ja Lahden saamista uhkauksista. Myös Lahden sisarukset kertoivat poliisille tämän maininneen uhkailuista. Sadoilta Luvatan työntekijöiltä ja heidän puolisoiltaan otettiin dna-näytteet, samoin Lahden vanhoilta työtovereilta. Niitä verrattiin puuklapista löytyneeseen dna:han. Yksikään ei täsmännyt.)

Lopuksi poliisit kysyivät Anneli Auerilta, miten hän aikoi selvitä tapahtumasta.

Auer vastasi: "Ensin ajattelin, että käyn täällä tikattavana, lapset odottavat siellä, ja menen kotiin, mutta järkevästi ajatellen niin kauan kuin tämä tyyppi on vapaana, me ei varmaan uskalleta mennä sinne. Meillä on nyt maanantaiksi turvas asunto."

Syksyllä 2010 Satakunnan kärjääioikeus tuomitsi Anneli Auerin elinkautiseen vankeuteen Lahden murhasta. Heinäkuussa 2011 Vaasan hovioikeus vapautti hänet.

Seuraavaksi Jukka S. Lahden kuolemaa käsitellään korkeimmassa oikeudessa syksyllä 2012. Korkein oikeus voi antaa oman tuomionsa, vahvistaa hovioikeuden päätöksen tai palauttaa asian uuteen käsittelyyn alempiin tuomioistuimiin.

Tapahtumien kulku on kerrottu tähän mennessä julki-seksi tulleen tutkinta-aineiston sekä kärjää- ja hovioikeuskäsittelyiden perusteella.

Syyttäjän tänä vuonna korkeimmalle oikeudelle toimittamasta vajaan kahdentuhannen sivun lisätutkinta-aineistosta on julkistettu vain neljäsosa. Salainen aineisto sisältää Anneli Auerin kolmen nuorimman lapsen videoituja puhuttelujia, jotka on tehty syksyllä 2011, viisi vuotta surman jälkeen. Niitä ei ole voitu käyttää tätä kirjoitusta tehtäessä.

Vajaat kolme vuotta Jukka S. Lahden kuoleman jälkeen poliisi pidätti Anneli Auerin epäiltynä miehensä surmasta. Tutkintavankeudessa Auer antoi lausuntoja, jotka poliisi tulkitse tunnustukseksi. Kuvaus Auerin ja Lahden välisestä riidasta surmayönä perustuu näihin kertomuksiin. Edes tällöin Auerilla ei ollut muistikuvia surman yksityiskohdista eikä lavastustoimista. Auer perui lausuntonsa pian vedoten uuteenmuuteen. Hovioikeuden mielestä Auerin tuolloisia lausumia ei voi pitää aitona tunnustuksena. Syksyllä 2011 Auer vangittiin jälleen – nyt syytettynä lasten seksuaalisesta hyväksikäytöstä. Kesäkuun lopussa 2012 kärjääioikeus tuomitsi Auerin äänin 2-1 seitsemäksi ja entisen miesystävän kymmeneksi vuodeksi vankeuteen muun muassa törkeistä lapsen seksuaalisista hyväksikäytöistä vuosina 2007-2008. Tuomiot perustuivat lasten kertomuksiin ja asiantuntija-arvioihin niiden luotettavuudesta. Auer tuomittiin myös laittomasta uhkauksesta. ■